C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-987/24 Judecătoria Orhei sediul Central
1-23029777-03-21rji-28082024 Judecător V.Caragia

D E C I Z I E
În numele Legii
10 aprilie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ion Talpa
Judecători Ghenadie Liulca, Oxana Mironov

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 17.07.2023, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Grosu Mihail** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La 27.02.2023, condamnatul Grosu Mihail, a depus plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din CEDO.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 17.07.2023, a fost admisă plângerea condamnatului Grosu Mihail declarată împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr.18 Brănești, cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Grosu Mihail născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr.18 Brănești, perioada continuă de la 20.06.2022 până în prezent 17.07.2023, pe o perioadă totală de 392 zile, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

În condițiile art. 473[4] alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Grosu Mihail *****, născut la *****, cu 39 (treizeci și nouă) zile, pentru perioada de 392 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție Penitenciarul nr.18 Brănești, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În privința perioadei de 2 (două) zile calculate în condițiile art. 473[4] alin. (4) CPP (din perioada de 392 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), instanța de judecată a considerat oportun compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Grosu Mihail *****, născut la *****, a sumei de bani în mărime de 100 (una sută) lei, şi anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs și de către directorul Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, solicitându-se casarea încheierii și pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea condamnatului Grosu Mihail, referitoare la condiţiile de detenţie.

În susținerea poziției a indicat, că judecătorul de instrucție nu a ţinut cont de faptul că, în intervalul de timp de la deșteptare până la stingere, condamnatul s-a deplasat liber pe teritoriul penitenciarului, în limitele stabilite de administrația penitenciarului.

Notează, că condamnatul Grosu Mihail, nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenției. Art.3 CEDO expres prevede: „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”.

Specifică, că Penitenciarul nr.18 Brăneşti este un penitenciar în care condamnații se dețin în sectoare de tip „baracă”, inclusiv condamnatul Grosu Mihail, care a beneficiat de plimbări zilnice nelimitate. Pe perioada deţinerii în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, condamnatul Grosu Mihail, s-a aflat în regim comun de deţinere. Deţinuţii care sunt amplasaţi la regim comun de detenţie au posibilitatea de a se deplasa pe teritoriul instituţiei în limita stabilită de administraţie. Însă, de fapt, în Penitenciarul nr.18 Brăneşti condamnatul Grosu Mihail s-a deţinut în condiţiile penitenciarului de tip semiînchis (destinat pentru persoanele condamnate care au săvârşit infracţiuni uşoare, mai puţin grave şi grave). Deţinutul Grosu Mihail, dispunea de dreptul la deplasare liberă pe teritoriul penitenciarului de la deşteptare şi până la stingere (06.00-22.00) dispune de acces nemijlocit la terenurile sportive şi sala de forţă, la biblioteca, la biserica, la Şcoala profesională, la atelierele de muncă, la grădina penitenciarului, la zonele de odihnă.

Conchide că, Penitenciarul nr.18 Brăneşti nu a fost stabilit ca instituţie penitenciară, luând în calcul rapoartele naţionale şi internaţionale cât şi a practicii CEDO, în care condiţiile de detenţie contravin prevederilor art.3 CEDO.

Indică, că deţinutului Grosu Mihail, i-a fost acordat minimul de condiţii pentru executarea detenţiei în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, iar instanţa de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*.

Referințe nu au fost înaintate.

Verificând argumentele cererii de recurs în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că cererea de recurs urmează a fi respinsă ca nefondată, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Grosu Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea acestuia și a constatat deținerea lui Grosu Mihail în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, însă eronat a estimat perioada până la data pronunțării încheierii, cu toate că raportul eliberat de administrația penitenciarului nu cuprindea perioada vizată și incorect a dispus compensarea a 2 zile de deținere în valoare bănească, or, acesta la acel moment continua să se dețină.

Cât privește alegațiile recurentului, Colegiul penal similar instanței de fond reține, că potrivit raportului nr.2/1769 din 11.04.2023, prezentat de administrația instituției penitenciare nr.18 Brănești, în privința condamnatului Grosu Mihail, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 04.06.2022, iar sfârșitul executării pedepsei la 18.02.2024.

Referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.18 Brănești, se indică că, Penitenciarul nr.18 Brănești este un penitenciar de tip semiînchis pentru deţinerea condamnaţilor majori de sex masculin, fiind divizat în 11 sectoare, care sunt dislocate în 2 zone locative. Pe perioada deținerii în Penitenciarul nr.18 Brăneşti condamnatul Grosu Mihail a fost repartizat în sectorul deservirea gospodărească, unde i s-a oferit pat pentru dormit dotat cu saltea, pernă și lingerie de pat. Sectorul deservirea gospodărească unde se deține condamnatul are

suprafața locativă de 60 m^2 unde sânt amplasate 15 paturi şi se deţin în mediul 14-15 condamnați care beneficiază de iluminare naturală şi artificială prin rețeaua de tensiune 220V, încălzire centralizată care menține temperatura admisibilă în încăpere şi acces permanent la apa potabilă. Sectorul este dotat cu trei lavoare separate de încăperea locativă cu ușă și coridor, la care deținuții au acces nelimitat pentru a se spăla pe mâini, dinți. În fața sectorului este amenajat un loc pentru fumat, dotat cu scaune și acoperiș. Toți condamnații din zona locativă de la deșteptare până la stingere au acces la plimbare nelimitat (cu respectarea programului zilei) și la activitățile de pe teritoriul penitenciarului (biserică, teren sportiv, bibliotecă, muncă, școală profesională ș.a.). Totodată menționăm că, în Penitenciarul nr.18 Brănești, absolut toți condamnații beneficiază de apă caldă pentru baie, două zile pe săptămână. Starea sanitaro-igienică este satisfăcătoare, anual de către instituția penitenciarului, sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsectizare, cu agenții economici de profil, care prestează serviciile respective. Pe parcursul detenției, conform HG nr.609 din 29.05.2006, toți deținuții beneficiază lunar de obiecte de igienă personală şi anume: săpun de toaletă, săpun de rufe, pastă de dinți, detergent, aparate de bărbierit ș.a. Toți deținuții beneficiază de o alimentare sănătoasă și echilibrată care să răspundă la nevoile individuale, inclusiv cerințelor religioase, culturale sau de altă natură.

Astfel, Colegiul penal conclude, că judecătorul de instrucție just a stabilit că, s-a prezentat o informație generală cu privire la suprafața ce revine unui deținut în celulele în care a fost deținut Grosu Mihail, din care reiese suprafața sub limita minimă de 4 m^2, per deținut, nefiind probată și respectarea condițiilor referitor la accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai, că deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, or sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare (art.473^3 alin. (2) din CPP).

Cu referire la celelalte alegaţii ale condamnatului referitor la condiţiile sanitare şi igienice, sistemul de canalizaţie şi aerisire, alimentaţia, accesul la apă potabilă, Colegiul penal reține, că instanța de fond just a statuat, că probele anexate la raport nu combat argumentele petentului Grosu Mihail, iar ca urmare se consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenţiei sale în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, au depăşit nivelul inevitabil de suferinţă inerent detenţiei şi au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenţie, aceste

condiţii fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Este de menționat, că instanța a constatat faptul deținerii lui Grosu Mihail în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, perioada de la 20.06.2022 până în prezent, *17.07.2023*, o perioadă totală de 392 zile, în calitate de condamnat, în condiţii contrare prevederilor art.3 din CEDO, pe când raportul de evaluare a condițiilor de detenție a condamnatului nr.2/1769 din 11.04.2023, la care instanța a făcut referire în sensul soluției luate, este reflectată perioada 20.06.2022-17.07.2023 privitor la condițiile detenție din cadrul penitenciarelor în care a fost deținut Grosu Mihail.

Respectiv, instanța de judecată a constatat deținerea lui Grosu Mihail în perioada 20.06.2021-17.07.2023 în condiții contrare art.3 CEDO fără a avea în acest sens careva suport probatoriu, soluția instanței în această parte fiind una neprobată, or, pentru această perioadă instanța nu a solicitat administrației instituției penitenciare informații suplimentare privitor la condițiile de detenție a condamnatului.

De asemenea, Colegiul penal consideră neîntemeiată soluția instanței și privitor la faptul, că pentru perioada de 2 zile, calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu puteau fi reduse separat, condamnatului Grosu Mihail urmează să i se acorde despăgubire bănească, din următoarele considerente.

Potrivit art.473^2 alin.(3) CPP, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, alin.(4) stipulând că în cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.

Potrivit art.473^4 alin.(4) CPP, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ, alin.(5) stipulând, că în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

Având în vedere aceste prevederi legale, Colegiul penal consideră că la acordarea despăgubirii băneşti condamnatului Grosu Mihail pentru 3 zile calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP și care nu au putut fi reduse separat, instanța de

judecată a interpretat greșit textul legii, or, în esența celor legiferate, persoanele condamnate pot fi despăgubite în baza art.473^4 alin.(4), prin reducerea pedepsei, însă, în cazul în care, fracțiunea de pedeapsă rămasă spre executare este mai mică decât numărul de zile calculate spre compensare, instanța va dispune compensare pecuniară pentru zilele ce nu pot compensate prin reducerea pedepsei.

Colegiul penal reține, că potrivit materialelor cauzei, sfârșitul termenului de pedeapsă pentru Grosu Mihail era data de 18.02.2024, respectiv perioada de 2zile calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu au putut fi reduse, la data examinării plângerii urmau a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei de către Grosu Mihail.

Totodată, ținându-se cont de faptul, că *pentru condamnatul Grosu Mihail a intervenit sfârşitul executării termenului pedepsei, la 18.02.2024 acesta fiind liberat din penitenciar*, este inactuală în acest sens, atât reducerea termenului de deținere peste perioada raportată de administrația penitenciarului, cât și solicitarea de casare a încheierii în latura achitării despăgubirii bănești în cuantum de 100 lei, în privința perioadei de 2 zile calculate în condițiile art.473^4 alin.(5) CPP, Colegiul penal concluzionând, oportunitatea respingerii cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului al Penitenciarului nr.18 Brănești, Eugeniu Savca, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Central din 17.07.2023, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Grosu Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.